

Landschapstypen

Algemeen beeld

In de periode 1999-2004 heeft de begroeiing van de drie eilanden, Rottumerplaat, Rottumeroog en Zuiderduin zich opvallend uitgebreid. De totale begroeide oppervlakte is met 28% toegenomen van 395 naar 506 hectaren. De uitbreiding van de vegetatie is op alle drie de eilanden waargenomen, waarbij zelfs Rottumeroog een duidelijke opleving kende. Opvallend was de toename met meer dan 50% van gesloten duinvegetaties, wat wijst op consolidatie van belangrijke delen het landschap in de evaluatieperiode. Het is duidelijk dat de veranderingen in de landschapstypen sterk worden bepaald door de natuurlijke, morfologische dynamiek (kustafslag, aanzanding, verstuiwing)

Landschap Rottumeroog

De toestand van het eiland heeft zich enigszins gestabiliseerd. Hoewel de afbraak aan de noordkant van het eiland ook in de afgelopen periode is doorgedaan (tot ruim 100 meter aan de noordoost zijde) is er overigens sprake geweest van stabilisatie en aan de zuidkant zelfs van ontwikkeling van vegetatie over relatief grote oppervlakte. Aan de westkant van het eiland betreft het met name duinvorming, maar aan de zuidoost zijde heeft ook substantieel kweldervorming plaatsgevonden. In de omgeving van het oude kweldertje is verder de uitbreiding van Strandkweek (*Elymus athericus*) opvallend. De oppervlakte van dit type is in de onderzoeksperiode verdubbeld. Beschermd door een naar het zuidoosten gedraaide rugvormige uitloper van het eiland heeft het Vuurtorenduintje zich ontwikkeld en uitgebreid. Het wordt nu omzoomd door een rand van jonge duinen kweldervormen. De zone tussen Vuurtorenduintje en de rest van Rottumeroog is begroeid geraakt met een pioniervegetatie van Zeekraal.

Landschap Zuiderduin

Het eilandje Zuiderduin heeft zich

opnieuw zo'n 100 meter naar het oosten verplaatst. Dit past in de tendens van een geleidelijke oostwaartse verschuiving (gemiddeld 25 meter per jaar in de afgelopen 20 jaar). In de onderzoeksperiode heeft een forse uitbreiding plaatsgevonden, met name door ontwikkeling van kweldervegetaties aan de oostzijde. Het betreft zoals te verwachten met name pionierstadia, maar ook de oppervlakte lage kwelder is verdubbeld.

De oudste, meest westelijk delen van het kweldertje tonen enige regressie (=verjonging). Mogelijk wordt dit veroorzaakt door verminderde afwatering van het kweldertje als gevolg van de aanwas aan de oostzijde en een daarmee samenhangende langere, minder optimale afvoer. Dit heeft als gevolg dat er vaker en langer water achterblijft, waardoor de vegetatie degradeert.

De duinvorming op het eilandje verloopt moeizaam. De aanwezige duinen betreffen nu met name relatief oude vormen. Aan de westzijde is de duinrichel die het kweldertje beschermd afgenomen tot een breedte van slechts 50 meter.

Landschap Rottumerplaat

Rottumerplaat is opnieuw uitgebreid met ruim 80 hectaren begroeide oppervlakte. Het betreft vooral toename van de oppervlakte aan duinen op het eiland. De duinvorming vindt met name plaats aan de noordwest kant van het eiland. Daar hebben zich op de zandplaat en het westelijke deel van het rif op uitgebreide schaal embryonale duintjes ontwikkeld. Lokaal zijn deze inmiddels uitgegroeid tot gesloten complexen. Ook aan de zuidwestkant vindt, zij het in beperktere mate, een dergelijk proces plaats. Terwijl ten zuidoosten van de (voormalige) Westerduinen zich nieuwe duinen vormen en op grote

Gesteelde zoutmelde (Atriplex pedunculata), een van de zeldzaamste zoutplanten uit de Nederlandse flora. De soort groeit op Plaat, ten noorden van de oude kwelder.

Op de vorige pagina: gezicht op het Westerduin, althans wat er in 2005 van restte.

schaal successie plaatsvindt, gaat de slijtage aan de westkant gestaag door. In de onderzoeksperiode is opnieuw tot 150 meter duin afgeslagen. Vanaf de oude stuifdijk kijkt men westwaarts nu dwars door het oude Westerduincomplex heen. Aan de westkant van het eiland heeft zich een complex landschap ontwikkeld rond de oude stuifdijk. Zowel aan de noordzijde, maar met name ook aan de zuidzijde is een uniek geheel ontstaan, dat van noord naar zuid een doorsnede van ruim twee kilometer meet. Het is een landschap waar kwelders, groene stranden en sluffers in elkaar overgaan en zich uitstrekken tussen grillig gevormde duincomplexen en geïsoleerde duintjes. In deze wereld waar opbouw en afbraak zich naast elkaar voltrekken gaan de veranderingen snel.